

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ
INTERNET:

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17
<http://www.cbos.pl>

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/196/194/96

- **NOWOROCZNE ŻYCZENIA DLA PREZYDENTA**
- **SYLWESTER '96**

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, GRUDZIEŃ '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

NOWOROCZNE ŻYCZENIA DLA PREZYDENTA

Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok to czas szczególny. W tym okresie cichną kłótnie i spory, panuje powszechna życzliwość. Stałym elementem świątecznej tradycji są życzenia, składamy je przede wszystkim swoim bliskim - rodzinie i znajomym. Respondenci CBOS¹ mieli okazję dołączyć do listy adresatów świątecznych życzeń jeszcze jedną osobę - prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego.

	CBOS
Czego życzy Pan(i) prezydentowi Aleksandrowi Kwaśniewskiemu z okazji Nowego Roku?*	
Życzenia konwencjonalne - szczęścia, zdrowia, pomyślności	42%
Sukcesów w sprawowaniu władzy (życzenia wyrażające aprobatę osoby prezydenta i stylu jego prezydentury)	29%
Cech charakteru pożądaných u głowy państwa (ale bez wskazywania na ich brak)	10%
Wywiązania się z obietnic wyborczych	9%
Poprawy warunków życia i warunków materialnych zwykłych ludzi	8%
Cech pożądaných u prezydenta (ze wskazaniem na ich brak)	8%
Poprawy (lub naprawy) różnych sfer życia publicznego w Polsce	7%
Życzenia będące manifestacją niechęci, niezyczliwości	6%
Sukcesów w zabiegach o pozycję Polski na arenie międzynarodowej	5%
Sukcesów w doprowadzeniu do zgody narodowej, wyciszenia konfliktów politycznych	5%
Ustąpienia ze stanowiska	4%
Życzenia nawiązujące do życia prywatnego, życzliwe lub obojętne	4%
* Procenty nie sumują się do 100, ponieważ było to pytanie otwarte, na które respondenci udzielali spontanicznych odpowiedzi.	

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (79), 12-17 grudnia ‘96, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności kraju (N=1115).

Największa część respondentów poprzestała na życzeniach konwencjonalnych. Szczęścia, zdrowia, pomyślności i - niekiedy - błogosławieństwa Bożego częściej niż przeciętnie życzą prezydentowi respondenci najstarsi, z wykształceniem podstawowym, osoby najmniej zarabiające. Więcej niż co czwarty spośród badanych składa Aleksandrowi Kwaśniewskiemu życzenia sukcesów w sprawowaniu władzy - „aby dobrze kierował państwem”, „aby wszystko układało mu się tak, jak sobie wymyśli”, „aby na długie lata został prezydentem”. Życzą tego prezydentowi przede wszystkim sympatycy lewicy i mieszkańcy regionu zachodniego.

Respondenci z wyższym wykształceniem, kadra kierownicza, inteligencja oraz osoby zamożniejsze składają prezydentowi życzenia m.in.: rozsądku, obiektywizmu, wytrwałości, cierpliwości i sprawiedliwości. Jednocześnie jednak przedstawiciele tych grup społeczno-zawodowych (z wyjątkiem osób dobrze sytuowanych) znacznie częściej niż ogół badanych życzą Aleksandrowi Kwaśniewskiemu szybkiego ustąpienia ze stanowiska.

Niektóre z życzeń stanowią raczej wyraz oczekiwań wobec osoby prezydenta. Do tego typu specyficznych powinszowań - kierowanych raczej pod własnym niż prezydenta adresem - należą życzenia wywiązania się z obietnic wyborczych oraz poprawy warunków życiowych i materialnych zwykłych ludzi. Wyrażają je najczęściej robotnicy niewykwalifikowani, rolnicy, emeryci, osoby z wykształceniem podstawowym.

Co siedemnasty spośród ankietowanych nie życzy prezydentowi niczego dobrego, wręcz przeciwnie - wypowiedzi tych osób są raczej manifestacją niechęci niż noworocznymi życzeniami. Znacznie częściej niż ogół respondentów nieżyczliwi prezydentowi są przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji, prywatni przedsiębiorcy, mieszkańcy największych miast oraz zwolennicy prawicy.

Większość sympatyków wszystkich największych ugrupowań politycznych składa prezydentowi z okazji Nowego Roku przede wszystkim życzenia konwencjonalne - „wszystkiego najlepszego”, „pomyślności”, „szczęścia” itp. Zwolennicy partii tworzących

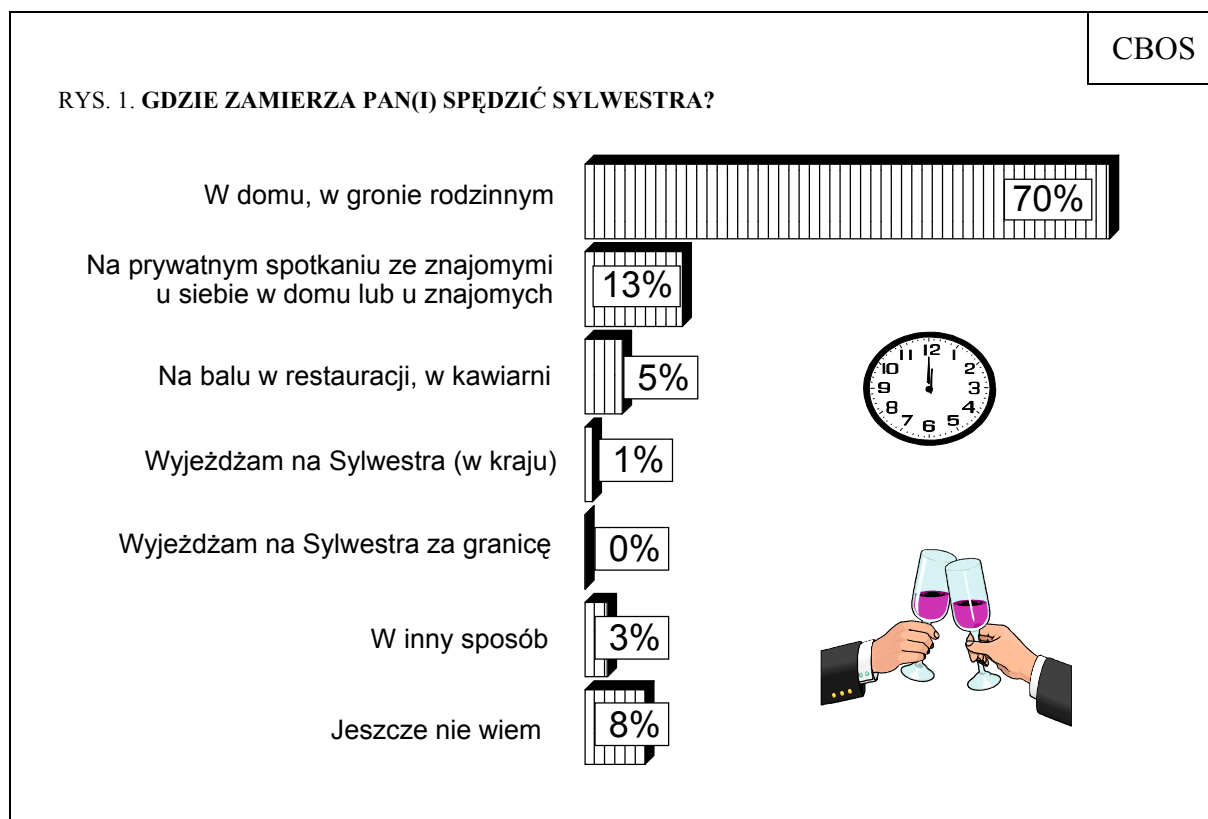
koalicję rządzącą oraz Unii Pracy i ROP często dołączają do tych ogólnikowych powinszowań życzenia sukcesów w sprawowaniu władzy. Respondenci zamierzający poprzeć w wyborach parlamentarnych Akcję Wyborczą „Solidarność” wyróżniają się częstszą w porównaniu z innymi niechęcią do prezydenta, natomiast sympatycy UPR częściej niż inni życzą prezydentowi ustąpienia ze stanowiska.

Zarówno osoby, które w ostatnich wyborach prezydenckich poparły Aleksandra Kwaśniewskiego, jak i wyborcy Lecha Wałęsy życzą prezydentowi w Nowym Roku przede wszystkim „szczęścia, zdrowia, pomyślności” oraz sukcesów w sprawowaniu władzy. Zwolennicy Lecha Wałęsy znacznie częściej jednak oczekują od prezydenta również poprawy, wyrażając m.in. życzenia: „żeby nie oszukiwał ludzi”, „żeby więcej robił”, „żeby zrozumiał, że sprawy Polski są ważniejsze od spraw partyjnych”, „żeby miał odwagę przyznać się do błędów”. Ponadto elektorat Lecha Wałęsy z ostatnich wyborów prezydenckich znacznie częściej niż sympatycy Aleksandra Kwaśniewskiego życzy obecnemu prezydentowi ustąpienia ze stanowiska, częściej też w powinszowaniach swych manifestował niechęć.

Noworoczne życzenia składane prezydentowi przez respondentów są, ogólnie rzecz biorąc, życziwe. Największą ich część stanowią jednak powinszowania, które nie wychodzą poza konwencjonalne, stosowne do okazji, formułki.

SYLWESTER '96

Powitanie Nowego Roku jest dla wielu osób tradycyjną okazją - niekiedy jedyną w roku - do uczestniczenia w balu, prywatce czy spotkaniu towarzyskim. Większość Polaków przedkłada jednak Sylwester w gronie rodzinnym, w domu nad mniej lub bardziej huczne imprezy towarzyskie. Taki sposób powitania Nowego Roku deklaruje aż 70% badanych.

Sposób spędzania Sylwestra zależy przede wszystkim od zasobów finansowych i wieku ankietowanych. Im młodszy i zamożniejszy respondent, tym większe prawdopodobieństwo, że spędzi on Sylwestra poza domem. Powitanie Nowego Roku w domu, w gronie rodzinnym deklarują przede wszystkim osoby osiągające najniższe dochody, oceniające swoje materialne warunki jako złe, a także przeważająca większość respondentów powyżej 54 roku życia oraz mieszkańców wsi.

Prywatki - najczęściej wskazywany sposób spędzenia Sylwestra poza domem - preferowane są przez młodych ludzi. Na prywatkach bawić się będą tego dnia przede wszystkim uczniowie i studenci oraz respondenci w wieku do 24 lat.

Głównie tradycja balów sylwestrowych. Tylko co dwudziesty badany powita Nowy Rok na takiej imprezie - najczęściej będą to pracownicy umysłowi średniego szczebla, prywatni przedsiębiorcy i osoby w wieku 25-34 lata.

Niezależnie od osobistych planów, pożegnanie odchodzącego roku tradycyjnie kojarzy się z tańcem i zabawą. Zapytaliśmy respondentów, zadając im pytanie otwarte, z kim chcieliby zatańczyć w sylwestrowy wieczór. Która z powszechnie znanych osób cieszy się pod tym względem największym powodzeniem?

Preferencje rodaków dotyczące wymarzonego tancerza lub tancerki są szalenie zróżnicowane. Z pewną przesadą można powiedzieć, że liczba wymarzonych partnerów dorównuje niemal liczbie ankietowanych. Wśród licznie wymienianych osobistości ze świata kultury, polityki, telewizji, nauki, estrady i sportu wyróżnia się jednak kilka osób, które cieszą się wyraźnie większym powodzeniem niż pozostałe.

		CBOS
Z kim, z osób powszechnie znanych (ze świata kultury, polityki, nauki, sportu, telewizji), chciał(a)by Pan(i) zatańczyć na Sylwestra?		
Aleksander Kwaśniewski		6%
Krzysztof Ibisz		3%
Hanna Gronkiewicz-Waltz		2%
Jolanta Kwaśniewska		2%
Andrzej Olechowski		2%
Lech Wałęsa		2%
Grażyna Torbicka		2%
Włodzimierz Cimoszewicz		1%
Bogusław Linda		1%
Maryla Rodowicz		1%
Miss Polonia Agnieszka Zielińska		1%
Wisława Szymborska		1%
Hanna Suchocka		1%

Listę wymarzonych tancerzy otwiera prezydent Alesander Kwaśniewski. W czołówce znaleźli się ponadto Krzysztof Ibisz, Andrzej Olechowski i Lech Wałęsa. Panowie najczęściej marzą o tańcu z Hanną Gronkiewicz-Waltz, Jolantą Kwaśniewską i Grażyną Torbicką.

Ogólnie rzecz biorąc, wśród osób, z którymi Polacy i Polki chcieliby zatańczyć w sylwestrowy wieczór, znalazły się przede wszystkim osobistości ze świata polityki (20%). Mniejszym powodzeniem cieszyli się aktorzy i piosenkarze (14%) i „twarze telewizji” (11%). Niewielu rodaków marzy o tańcu ze znanym sportowcem (2%) lub kimś ze świata kultury (1%).

Trudno powiedzieć, jak dalece zaważyła na tych preferencjach fizyczna atrakcyjność wskazywanych osobistości, a w jakim stopniu inne względy, np. szacunek, osobista sympatia, chęć porozmawiania z konkretną osobą, zgodność poglądów politycznych. Zaskakuje jednak to, że tak wiele osób marzy o zatańczeniu z kimś ze świata polityki! Czyżby nasza klasa polityczna przewyższała atrakcyjnością przedstawicieli świata filmu, estrady i sportu?

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Gdzie zamierza Pan(i) spędzić Sylwestra? 1 - W domu, w gronie rodzinnym; 2 - Na prywatnym spotkaniu ze znajomymi u siebie w domu lub u znajomych; 3 - Na balu w restauracji, w kawiarni; 4 - Wyjeżdżam na Sylwestra (w kraju); 5 - Wyjeżdżam na Sylwestra za granicę; 6 - W inny sposób; 7 - Jeszcze nie wiem

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	Liczba osób
Ogółem	70	13	5	1	0	3	8	1115
Płeć								
Mężczyźni	68	14	5	1	0	4	8	527
Kobiety	71	12	6	1	0	2	8	587
Wiek								
do 24 lat	40	33	6	1	0	3	18	154
25-34	55	16	12	1	0	3	13	197
35-44	68	11	7	1	0	5	8	256
45-54	74	12	5	0	0	5	4	170
55-64	88	5	0	0	0	3	3	156
65 lat i więcej	94	3	0	0	0	1	2	181
Miejsce zamieszkania								
Wieś	76	11	3	0	0	1	8	415
Miasto do 20 tys.	66	18	7	0	0	2	6	133
od 21 do 100 tys.	64	14	6	1	0	0	9	225
101-500 tys.	69	10	8	0	0	5	8	215
501 tys. i więcej mieszk.	65	16	5	2	0	5	6	126
Region								
Północny	69	13	5	0	0	4	10	120
Zachodni	68	10	8	0	0	5	8	100
Środkowo-zachodni	78	5	6	0	0	2	9	166
Środkowy	65	17	6	1	0	5	6	220
Wschodni	66	23	6	0	0	3	5	131
Południowo-wschodni	75	12	7	0	0	3	4	178
Południowo-zachodni	68	10	5	1	0	1	14	200
Wykształcenie								
Podstawowe	86	7	2	0	0	3	2	333
Zasadnicze zawodowe	74	12	5	0	0	2	7	293
Średnie	56	18	8	1	0	4	13	381
Wyższe	59	15	8	2	0	4	12	108
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	55	14	9	2	0	6	14	80
Prac.umysł.niż.szczebla	56	11	15	0	0	5	11	126
Pracownicy fiz.- umysł.	59	16	9	0	0	9	7	77
Robotnicy wykwalifikowani	66	17	6	1	0	4	5	104
Robotnicy niewykwalifik.	63	11	8	0	0	5	12	53
Rolnicy	76	11	7	1	0	1	5	72
Prywatni przedsiębiorcy	48	21	11	0	0	3	16	45
Bierni zawodowo								
Renciści	86	9	0	0	0	1	4	124
Emeryci	91	3	0	0	0	2	3	228
Uczniowie i studenci	31	44	1	2	0	0	21	58
Bezrobotni	74	15	1	0	0	2	7	93
Gospodynie domowe i inni	73	14	7	0	0	1	5	51
Pracujący poza rolnictwem								
Sfera budżetowa	61	13	13	1	0	6	7	120
Sektor państwowy	63	12	10	1	0	5	9	148
Sektor prywatny	58	15	8	1	0	6	11	246
Spółdzielczość	64	19	0	0	0	5	12	17
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 150 zł	82	11	0	0	0	2	4	163
151 - 225	76	14	1	0	0	2	7	155
226 - 325	72	13	7	1	0	2	5	232
326 - 425	66	13	5	0	0	5	10	169
Powyżej 426 zł	61	13	9	1	0	5	11	300
Ocena własnych war. mater.								
Złe	82	9	2	0	0	2	5	281
Średnie	71	14	6	0	0	3	5	523
Dobre	57	15	8	1	0	4	15	310
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	82	4	6	0	1	3	4	57
Raz w tygodniu	71	13	6	1	0	3	7	572
Kilka razy w miesiącu	66	14	5	1	0	5	9	127
Kilka razy w roku	62	18	6	1	0	4	8	233
W ogóle nie uczestniczy	75	7	3	0	0	3	11	125
Poglądy polityczne								
Lewica	72	10	7	0	0	3	7	188
Centrum	64	15	6	1	0	3	11	336
Prawica	69	13	7	1	0	4	7	342
Trudno powiedzieć	78	12	2	0	0	2	6	246